

כאשר אבדתי אבדתי

פורים ומסירות נפש

"כל השערים שהיו שם (בבית המקדש) נשתנו להיות של זהב, חוץ משערי ניקנור, מפני שנעשה בהן נס... מהו נס שנעשה בהן?"

אמרו: כשהיה נקנור מאלכסנדריא שבמצרים עמד עליהן נחשול שבים לטבען ונטלו אחד מהן והטילוהו לים ובקשו להטיל את השני ולא הניחן נקנור.

אמר להם: אם אתם מטילין את השני הטילוני עמו! היה מצטער ובא עד שהגיע לנמל של יפו. כיון שהגיע לנמילה של יפו היה מבעבע ועולה מתחת הספינה. וי"א אחת מהן חיה שבים בלעה אותה וכיון שהגיע ניקנור לנמילה של יפו פלטתו והטילתו ליבשה"

תוספתא מסכת יומא פרק ב'ד'

פרק ה

א וידי | ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על-כסא מלכותו בכית המלכות נכח פתח הכות: ב ויהי כראות המלך את-אסתר המלכה עומדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את-שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט: ס ג ויאמר לה המלך מה-לך אסתר המלכה ומה-בקשתך עד-חצי המלכות וינתן לה: ד ותאמר אסתר אם-על-המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל-המשתה אשר-עשיתי לו: ה ויאמר המלך מה-רל את-המן לעשות את-דבר אסתר ויבא המלך והמן אל-המשתה אשר-עשתה אסתר: ו ויאמר המלך לאסתר במשתה הוין מה-שאלתך וינתן לה ומה-בקשתך עד-חצי המלכות ותעש: ז ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי: ח אם-מצאתי חן בעיני המלך ואם-על-המלך טוב לתת את-שאלתי ולעשות את-בקשתי יבוא המלך והמן אל-המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך: ט ויצא המן ביום ההוא שקט וטוב לב ובראות המן את-מרדכי בשער המלך ולא-קם ולא-גע ממנו וימלא המן על-מרדכי המה: י ויחאפק המן ויבוא אל-ביתו וישלח ויבא את-אהבו ואת-נרש אשתו: יא ויספר להם המן את-כבוד

אשר אמר המן לשקול על-נגני המלך ביהודים לאבדם: ה ואת-פתגון כתב-הדת אשר-נתן בשושן להשמדם נתן לו להראות את-אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל-המלך להתחנן-לו ולבקש מלפניו על-עמה: ט ויבוא החך ויגד לאסתר את דברי מרדכי: ו ותאמר אסתר להחך והצורו אל-מרדכי: יא כל-עבדי המלך ועם מדינות המלך ידעים אשר כל-איש ואשה אשר יבוא אל-המלך אל-החצר הפנימית אשר לא-יבא אחת דתו להמית ללבד מאשר יזישט-לו המלך את-שרביט הזהב ויהי ואני לא נקראתי לבוא אל-המלך זה שלושים יום: יב ויערו למרדכי את דברי אסתר: פ ג ויאמר מרדכי להשיב אל-אסתר אל-הדמי כנפשו להפלט בית-המלך מכל-היהודים: ד כי אם-התירש תתירשי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית-אביך תאבדו ומי יודע אם-לעת כזאת הגעת למלכות: ט ותאמר אסתר להשיב אל-מרדכי: טו לך כגוס את-כל-היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל-תאכלו ואל-תשתו שלשת ימים לילה ויום גם-אני ונערתי אצום בן ובתן אבוא אל-המלך אשר לא-בדת ובאשר אבדתי אבדתי: יז ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר-צוהה עליו אסתר: ס

רנו. החיים תופסים הם את ערכם רק עם הדעה של קדושת מסירות נפש. כשיש על מה למסור את החיים, או החיים הם דבר שיש להם ערך של חופש, של קודש ושל הוד, וכל לח החיים הוא מתגלה בזיוו על ידי קדושת מסירות נפש. ומסירות הנפש היא ראויה להיות על תוכן כל כך עשיר ומלא, עד שכל העושר של החיים, עם כל תנובתו האידיאלית הרוחנית העליונה, יהיה נשאב אל תוכו ובטל אליו כניצוץ בלהבת, וזאת יוצאת אל הפועל על ידי מסירות הנפש שבקדושה, של קבלת מלכות שמים שבאמונה וכל קדושתה. חשק מסירות הנפש בשביל היסוד העליון שכל חי העולמים אצורים בו, הוא מבסס את החיים, ונותן להם את צביונם האמיתי, עד שכל מרץ, כל עז וחיל, כל שאיפה טהורה מלאה חיים, היוצאת מן הכח אל הפועל בחיי יום יום, מאמונת המשפחה ואידיאליותה, עד רום השאיפות היותר כלליות, המתבטאות במפעלותיהם ויצירותיהם של טובי החושבים ושל טובי הפועלים והיוצרים שבעולם, כולם יונקים הם מזיו הקודש של תשוקת מסירות הנפש על קידוש השם, וכולם הם מסתעפים מהאידיאליות הישראלית העליונה, אשר התבטאה בעומק וכל רותב ועושר, בכל אמת וטהר, בכל זיו וחדות עולמי עולמים, על ידי רבי עקיבא ברוממות נקודת קדושתו, כל ימי הייתי מצטער על הפסוק הזה, ואהבת את ד' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך, אפילו נוטל את נפשך, מתי יבוא לידי ואקיימו. הוד העליון של המות בגניזת אורו, המתנוצץ על ידו, חי בו, והוא יוצר את החיים, ממתים ירך ד', ממתים מחלד חלקם בחיים, וצפונך תמלא בטנם. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שד' אלהיו.

מסירות נפש אינה רק התמסרות למיתה בפועל, בהקרבה של רגע אחד בלבד. אלא היא דרך חיים, בבין נפשי שלם על תרבות ורוח. מדרגת חיים מיוחדת בה מתרומם האדם ומתמסר באופן מוחלט לאידיאל הגדול של קידוש שם שמיים, עד שכל חי העולם הזה אינם חשובים בעיניו והוא מוכן להקריבם עבור. המטרה הנשגבה בהקרבת כל החיים והעלאתם, בקביעות ובתמידות, בדביקות אלוקית – "תכונת מסירות נפש היא הקדושה העליונה המתגלה שכל נטיות החיים וגילוייהם דברים טפלים הם, והדבר היסודי המהותי של החיים איננו כי אם ה' לבדו, שהכל בטל לו".

לאמונת עיתנו חלק ג' עמ' י'

האדם צריך להחליץ תמיד ממסגרותיו הפרטיות, הממלאות את כל מהותו, עד שכל רעיונותיו סובבים תמיד רק על דבר גורלו הפרטי, שזהו מוריד את האדם לעומק הקטנות, זאין קץ ליסורים גשמיים ורוחניים, המסובבים מזה. אבל צריך שתהיה מחשבתו ורצונו, ויסוד רעיונותיו נתונים להכללות, לכללות הכל, לכללות העולם, לאדם, לכללות ישראל, לכל היקום. ומזה תתבסס אצלו גם הפרטיות שלו בצורה הראויה. וכל מה שהתפיסה הכללית היא יותר חזקה אצלו ככה תגדל שמחתו..."

הרב קוק/ אורות הקודש ג' עמ' קמ"ז

א ותנה ב'קמא
תליתא דפסקא וילבשת
אסתר לבושי מלכותא ושרת
עלה רוח קודשא וקמת
אצליאת בדרת דבית מלכא
והיא דמתבני לקבל בית
מלכא די בירושלים
(אגזיק)

ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר
מלכות בגדי מלכות מיבעי ליה אמר
רבי אלעזר אמר רבי חנינא *מלמד שלבשתה רוח
תקדש כתיב הבא ותלבש וכתיב אתם
ו'רוח לבשה את עמשון (אגזיק 10)